

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 19. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag den 6. februar 2013
Tidspunkt: Kl. 9.35
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Jens Joel (S) fungerende formand, Nikolaj Villumsen
(EL), Erling Bonnesen (V), Merete Riisager (LA)

Desuden deltog: Statsminister Helle Thorning-Schmidt (S)

Jens Joel fungerede som formand.

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 7.-8. februar 2013

KOM (2011) 0398

EUU alm. del (12) – bilag 120 (udkast til kommenteret dagsorden) (fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 07-08/2-13 - bilag 1)

EUU alm. del (12) – bilag 170 (udkast til retningslinjer for konklusioner) (fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 07-08/2-13 - bilag 2)

EUU alm. del (12) – bilag 188 (revideret udkast til konklusioner) (fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 07-08/2-13 - bilag 4)

Statsministeren: Som Europaudvalget ved, er det altoverskyggende emne på mødet torsdag og fredag i Det Europæiske Råd EU's flerårige finansielle ramme. Derudover skal vi behandle EU's handelspolitik og udenrigspolitiske emner, særligt det arabiske forår.

Jeg vil starte med **budgetforhandlingerne**. Som bekendt var det ikke muligt at nå en aftale på mødet den 22.-23. november 2012. Kort fortalt genoptager vi forhandlingerne dér, hvor vi slap dem i november. Der kommer ikke noget nyt forslag på bordet, inden vi tager af sted til Det Europæiske Råd, og det kompromisforslag, som DER-formanden, Herman Van Rompuy, kom med ved mødet i november, er derfor fortsat udgangspunktet for vores forhandlinger.

I november skete der en vis tilnærmelse af medlemslandenes positioner, og mødet sluttede i en positiv og konstruktiv stemning. Men der er ingen tvivl om, at det bliver et vanskeligt topmøde, og at der stadig er et godt stykke vej hen til, at vi har en aftale på plads.

De danske hovedprioriteter, som jeg tager med ind til forhandlingsbordet, er også de samme. For det første vil jeg gøre det krystalklart, at vi lægger afgørende vægt på, at der sker en korrektion af det danske EU-bidrag på 1 mia. kr. årligt på budgettets indtægtsside. For det andet argumenterer vi – sammen med en række

andre ligesindede lande – for, at udgifterne til det samlede flerårige budget skal bringes væsentligt ned i forhold til Kommissionens forslag. For det tredje ønsker vi fra dansk side et så moderne budget som muligt, hvor der især er fokus på vækst- og beskæftigelsesfremmende dele af budgettet og den grønne dagsorden.

Jeg vil gerne uddybe forhandlingssituationen – sådan som jeg ser den – for vores tre hovedprioriteter. Først det afgørende danske korrektionskrav. Det afgørende for regeringen er som bekendt, at der bliver tale om en reduktion af det danske EU-bidrag på 1 mia. kr. årligt på indtægtssiden – ikke hvilken specifik korrektionsform der vælges i den forbindelse. Hvis f.eks. de eksisterende rabatter reduceres, og Danmarks bidrag til finansieringen af de rabatter reduceres, så vil det have præcis samme effekt som en egentlig dansk rabat. Vores krav blev ikke imødekommet på mødet i november. Det var der på sin vis ikke noget overraskende i, da den slags spørgsmål normalt først bliver afklaret i selve slutspillet. Men jeg vil godt sige klart og tydeligt, at jeg gør mig ikke nogen illusioner om, at det bliver let at komme i mål med vores krav. Det gør det ikke. Men vi har en god sag, og vi er parat til at følge den til dørs. Vi skal have gjort op med den negative særbehandling, der er af Danmark.

Derefter vil jeg vende mig mod budgettets samlede størrelse. Vi lægger – sammen med en række andre lande – meget betydelig vægt på, at EU's budget afspejler de sparekrav, som mange nationale budgetter er underlagt rundt omkring i Europa. I det forslag, som Van Rompuy fremlagde ved mødet i november, var udgiftsniveauet reduceret med 81 mia. euro i forhold til Kommissionens forslag. Det er min klare vurdering, at der skal en større reduktion til, for at der kan indgås en aftale. Det vil vi arbejde på fra dansk side. Det vil vi gøre i tæt samarbejde med Tyskland, Storbritannien, Sverige og Holland.

Endelig er der vores tredje prioritet, som vedrører, hvad EU's budget konkret skal bruges til. Helt overordnet arbejder vi fra dansk side for, at der sker en modernisering af EU's budget. I forhold til, hvad EU bruger penge på i dag, ser vi gerne en reduktion af udgifterne til de store, traditionelle udgiftsområder som den fælles landbrugspolitik og samhørighedspolitikken. I stedet skal vi fokusere på forskning, klima og uddannelse. Det er helt centrale elementer, hvor EU's budget kan medvirke til at skabe vækst og beskæftigelse i Europa. Realistisk skal vi nok ikke forvente revolutioner i forhold til budgettets sammensætning, men vi vil sammen med ligesindede lande kæmpe for, at der fortsat vil være klare skridt i retning af et mere moderne og fremtidsorienteret budget.

Så vidt budgettet. Jeg tror, min gennemgang her tydeligt illustrerer, at det ikke blive noget nemt topmøde. Men jeg tager af sted med den klare målsætning, at vi skal nå frem til en aftale. Jeg tror, det samme gør sig gældende for mine europæiske kolleger.

Van Rompuy har også lagt op til, at vi på topmødet skal se på, hvordan **handelspolitikken** kan bidrage til at skabe vækst og beskæftigelse i EU. Bilaterale handelsaftaler mellem EU og de væsentligste økonomier i verden er et helt centralt element i den forbindelse. Ikke mindst nu, kan man sige, hvor de

multilaterale handelsforhandlinger i WTO står stille. Jeg forventer derfor, at fokus på topmødet bl.a. vil være på de forestående frihandelsforhandlinger med Japan, de ventede anbefalinger fra EU-USA højniveaugruppen om at indlede frihandelsaftaler med USA og en afslutning af frihandelsforhandlingerne med Canada.

Fra regeringens side er vi meget enige i det fokus. EU skal sætte en offensiv dagsorden for handelspolitikken. Det er væsentligt, at man nu kommer i mål med aftalen med Canada, sikrer hurtige fremskridt i forhandlingerne med Japan og når en endelig forståelse med USA om opstart af forhandlinger på et bredt og ambitiøst grundlag. Det vil levere vigtige bidrag til både vækst og beskæftigelse i Europa og i Danmark.

Endelig skal vi gøre status i forhold til det arabiske forår og EU's indsats for at støtte reformbestrebelsene i regionen. Jeg regner også med, at vi vil gøre status for udviklingen i Mali.

Først det arabiske forår. Mange lande i regionen har opnået fremskridt i retning af mere demokratiske samfund, men der er desværre meget stor forskel mellem de enkelte lande. EU har fra starten gjort klart, at vi er parate til at hjælpe vores naboer mod syd. EU har på bistandssiden prioriteret betydelige midler, og på handelssiden er EU i gang med omfattende frihandelsaftaler med de lande, som er længst fremme i reformprocessen. Fra dansk side støtter vi en styrkelse af vores partnerskab, så det bliver baseret på de enkelte landes meriter. Det skal stå klart, at reformer betaler sig. Det gælder selvfølgelig ikke mindst i relation til fremskridt på menneskerettighedsområdet. Samtidig har vi foreslået, at man mere systematisk vurderer effekten af EU's støtte og tilpasser den til de behov, som landene efterspørger.

Vi vil formentlig også vedtage en konklusionstekst om Syrien. Situationen er uhyrlig, og det er vigtigt, at vi fastholder presset på regimet i Damaskus og støtter oppositionen.

Jeg tror også, vi kommer til at berøre udviklingen i Mali og særligt EU's rolle i den forbindelse. Det er regeringens klare opfattelse, at EU kan og bør støtte en aktiv rolle. Derfor er det også positivt, at EU allerede den 17. januar etablerede en træningsmission i Mali, og at EU yder logistisk og finansiel støtte til den afrikansk ledede mission. Som følge af forsvarsforbeholdet kan Danmark ikke deltage i EU's militære træningsmission. Danmark har foreløbigt støttet den afrikansk ledede mission med 12 mio. kr.

Den efterfølgende diskussion drejede sig altovervejende om budgettet. Derudover var der enkelte kommentarer til handelspolitikken, som er samlet til sidst i referatet.

Budget 2014-2020

Pia Adelsteen syntes, ordene faldt en lille smule anderledes vedrørende vetoet, idet statsministeren nu siger, det ikke bare er et spørgsmål om rabatten, det er også et spørgsmål om en mindrebetaling. Hun spurgte, om det skulle forstås sådan, at man vil nedlægge et veto vedrørende indtægtssiden, eller om vetoet kun drejer sig om rabatten, uanset hvad budgettet i øvrigt bliver på indtægtssiden.

Med hensyn til hvad pengene skal bruges til, henviste Pia Adelsteen til en artikel, hvor det danske medlem af Revisionsretten udtalte, at man ikke forholder sig til kvaliteten af de projekter, man giver støtte til. Vi er rigtig gode til at lave projekter i Danmark, men det er vigtigt, at man får noget ud af de penge, man bruger. Hun spurgte, om det er noget, man skal diskutere.

I anledning af statsministerens udtalelse om, at udgangspunktet er det samme som i november, ville Pia Adelsteen gerne vide, om statsministeren forventede, at der denne gang kommer et resultat.

Erling Bonnesen mente, statsministeren udtalte sig så bastant om rabatten, at han nærmest måtte tro, at den var hjemme. Vi skal imidlertid passe på, at vi ikke får "verdens dyreste rabat" og ender med et minus.

Med hensyn til hvad budgettet skal bruges til, interesserede han sig især for fødevarersektoren og landbrugsbudgettet, idet han pegede på, at de danske landmænd er meget fokuseret på eksport, og at nogle typer af omlægninger kan få en skadelig nettoeffekt på deres konkurrenceevne. Derfor spurgte han, hvordan statsministeren vil sikre, at slutresultatet ikke vil give danske landmænd en dårligere konkurrencesituation.

Nikolaj Villumsen henviste til, at når han havde været kritisk over for, at regeringens hovedfokus var rabatten, var det fordi han frygtede, at Danmark kunne komme til at ende med at betale mere til et dårligt budget med en ubrugelig landbrugsstøtte, selv om vi får rabatten. I den forbindelse nævnte han, at det fremgår af finanslovsberegningerne, at Danmarks medlemskabskontingent vil stige en halv milliard kroner hvert år. Dermed vil rabatten hurtigt blive ædt op.

Han spurgte, hvad man regner med, at resultatet vil blive for Danmark af de foreslåede omlægninger vedrørende told og moms.

Endelig ville han gerne have en bekræftelse på, at regeringen stadig vil arbejde for, at der kommer en 20 pct. mainstreaming vedrørende klimaet ind i budgettet, så vi sikrer, at det bliver grønnere.

Merete Riisager ville i anledning af statsministerens vetostrategi gerne høre nogle refleksioner over sammenhængen mellem de udtalelser, statsministeren kom med i anledning af den britiske premierministers tale, hvor statsministeren sagde, at EU er en forening, og enten er man med i foreningen, eller også er man ikke med, og at der kunne ikke være tale om noget tag-selv-bord, og så det, statsministeren nu siger om, at hvis vi ikke får, hvad vi vil have, så vil vi ikke godkende foreningens budget.

Når statsministeren siger, hun ønsker et moderne og fremtidsorienteret budget, betyder det så, at regeringen har opgivet sin tidligere fokus på at gøre budgettet

mindre? Hun spurgte, hvorfor man ikke hægter vetoet op på budgettets størrelse i stedet for på den danske rabat.

Statsministeren sagde til Pia Adelsteen, at hun ikke mente, hun havde skiftet tone, idet hun hele vejen igennem havde fulgt det meget klare mandat, regeringen havde fået af Europaudvalget, og sagt, at det afgørende for regeringen er, at der bliver tale om en reduktion af det danske EU-bidrag med 1 mia. kr. årligt på indtægtssiden. Det betyder ikke så meget, hvilken specifik korrektionsform der vælges. Man kan f.eks. sagtens forestille sig, at milliarder teknisk set sammensættes af forskellige elementer. Hvis de eksisterende rabatter reduceres, og Danmarks bidrag til finansieringen dermed reduceres, vil det have præcis samme effekt.

Pia Adelsteen rejser det væsentlige spørgsmål, om pengene bliver brugt på den rigtige måde, og henviser til Henrik Otbos udtalelse i Berlingske Tidende. Statsministeren erklærede sig meget enig i dennes synspunkt og henviste til, at Danmark sammen med Tyskland, Holland og Storbritannien har taget initiativ til at sikre, at EU's penge bruges bedre. Det går under betegnelsen "better spending". I det initiativ indgår, at der skal ske en meget mere konsekvent opfølgning og evaluering af resultaterne af samhørighedspolitikken, der skal sættes større fokus på, at de projekter, der udvælges, er dem, der bidrager mest til væksten, og der skal være større konkurrence, så der bliver et incitament til at levere projekter af høj kvalitet. "Bette spending" indgår i Van Rompuy's seneste forslag.

Statsministeren tilføjede, at det nok ikke er det, stats- og regeringscheferne kommer til at bruge mest tid på at diskutere på det kommende topmøde, men det er en dagsorden, som skal præge arbejdet løbende.

Med hensyn til forhandlingssituationen sagde statsministeren, at hun var født optimist og også så optimistisk på mulighederne for at indgå en aftale, men det bliver rigtigt vanskeligt. Hun håbede, at de andre lande også havde den holdning, at det ville være bedst, hvis man kunne indgå en aftale nu, og det var egentlig også hendes indtryk.

I svaret til Erling Bonnesen understregede statsministeren, at rabatten ikke står alene. Det gør den langtfra, men det er vores hovedprioritet, fordi der ikke er andre lande, som helhjertet støtter os. Rabatkravet går ikke på Danmarks nettoposition, men drejer sig om at få gjort op med den urimelighed, at vi bidrager til rabatten til andre lande på samme velstandsniveau som os. Danmarks nettoposition afhænger også af andre indtægter og af udgifterne.

Vores optagethed af rabatten betyder ikke, at vi har solgt ud af vore prioriteter på udgiftssiden. Vi kæmper sammen med en række andre lande for at få budgettet reduceret og for at få det moderniseret.

Med hensyn til landbruget, som Erling Bonnesen er særligt optaget af, henviste statsministeren til, at vi i mange år har ønsket at bruge færre penge på landbruget, men vi ønsker ikke, at danske landmænd skal stilles ringere end landmænd i andre europæiske lande. Hvis budgettet bliver reduceret og moderniseret, vil landbrugsstøtten blive sat ned. Vi kan derfor ikke samtidig sige, at intet må ændres i støtten til de danske landmænd.

Statsministeren sagde til Nikolaj Villumsen, at i det oprindelige forslag fra Kommissionen indgik et forslag om at indføre en ny momsindtægt, men det indgår ikke i den forhandlingsboks, der er fremlagt fra Van Rompuy. Derfor anså statsministeren det for meget tvivlsomt, om det bliver til noget.

Med hensyn til told er det, der er foreslået i forhandlingsboksen, at man vil reducere den del af toldindtægterne, som medlemslandene må beholde i administrationsbidrag. Det kan isoleret koste Danmark noget, men det er en meget kompliceret sag, for det påvirker også beregningen af Storbritanniens rabat. Vi er meget fleksible med hensyn til disse satser.

Vi har i forhandlingerne lagt vægt på, at budgettet får en grøn profil, og den seneste forhandlingsboks indeholder en henvisning til de 20 pct. Den er bl.a. sat ind, fordi Danmark har kæmpet for det. Statsministeren betegnede det som et vigtigt håndtag til at sikre et grønt budget på tværs af alle udgiftskategorier.

Med hensyn til vetostrategien sagde statsministeren til Merete Riisager, at vi har gjort det fuldstændig klart, hvor vi står, og sagt, at vi har én hovedprioritet, nemlig rabatten, og det krav står hele Folketinget bag. Det syntes hun ikke kunne sammenlignes med det, briterne ønsker. Briterne vil gerne have en ny forhandling og en folkeafstemning.

Merete Riisager mente nu godt, man kunne diskutere, om Danmark var helt medlem af foreningen EU, og fandt en vis dobbeltmoral i regeringens tilgang. Hun syntes ikke, der var sammenhæng mellem, at vi siger, at enten må man være med i foreningen, eller også er man ikke med i foreningen, og at vi samtidig vil nedlægge veto, hvis vi ikke får det, som vi vil.

Hun mente, vores tilgang til "better spending" var så bredt beskrevet, at det giver meget lidt mening. I den forbindelse henviste hun til, at hun for nylig havde fået et svar fra regeringen, som viste, at man med hensyn til forskningsmidlerne ikke kunne redegøre for, hvad vi fik ud af at sende midlerne om ad EU. På den baggrund spurgte hun, om regeringen har en strategi for at få EU til fokusere på "return on investment".

Pia Adelsteen gik ligesom Merete Riisager ind for, at man skulle bruge pengene bedre, så de skaber mere vækst, og pegede på, at når man sender pengene via EU, går nogle af dem fra til administration. På den baggrund spurgte hun, om man overvejede at se på, om der er noget, der ikke skal køres via EU.

Med hensyn til rabatten havde hun sidste fredag spurgt europaministeren, om vi stadig krævede rabatten, og svaret var ja, ligesom det er i dag fra statsministeren, idet man kun ser på indtægtssiden. Hun spurgte, om hun skulle forstå det sådan, at hvis man f.eks. fjernede alle andre landes rabatter, så er det i orden.

Nikolaj Villumsen syntes, det var trist, at man ville nedlægge veto, hvis vi ikke får en rabat, men man vil ikke nedlægge veto mod, at Danmarks udgifter til EU stiger i et budget, der bliver brugt til dårlig landbrugsstøtte i stedet for til beskæftigelsesinitiativer. I øvrigt gjorde han opmærksom på, at Enhedslisten ikke har støttet mandatet vedrørende rabatten. Han frygtede for, at det endte med, at vi kom til at betale mere til EU; så er rabatten "en fis i en hornlygte".

Han betegnede det som positivt, at regeringen stadig væk vil kæmpe for, at målsætningen om de 20 pct. til miljø og klima bevares, og opfordrede regeringen til at stå fast på det standpunkt.

Erling Bonnesen var tilfreds med, at statsministeren satte fokus på hovedtemaet, nemlig rabatten, og forstod, at hun også var optaget af, at det ikke skulle blive "verdens dyreste rabat". Han var klar over, at landbrugsudgifterne efterfølgende også skal behandles andre steder, men da Danmark har meget fokus på landbrugseksport, må man være meget opmærksom på, at de danske landmænd ikke kommer til at stå i en dårligere situation, når der bliver tale om omlægning og grønning. Det er ikke landmændene, der skal betale for rabatten.

Statsministeren var godt tilfreds med det mandat, regeringen havde, og som et bredt flertal i Folketinget står bag.

Ligesom Merete Riisager og Pia Adelsteen var statsministeren optaget af, at pengene bruges fornuftigt. Forskningsmidlerne bør gives til de bedste projekter på baggrund af en vurdering af "excellence" – uafhængig af geografi. Hvis man ønsker en indgående diskussion og evaluering af forskningsprojekter, anbefalede statsministeren, at man fik de relevante ministre i samråd herom.

Til Pia Adelsteen sagde statsministeren, at hvis man fjerner alle rabatter, er sagen i orden, men det er et fantasiscenarie, som ikke kommer på tale. Vi arbejder ud fra det, vi mener er realistisk, nemlig at rabatterne ikke forsvinder.

Statsministeren erkendte, at Enhedslisten ikke står bag mandatet. Rabatten er vores hovedprioritet, men vi kæmper også for de andre ting, herunder et grønnere budget. I den forbindelse gjorde statsministeren opmærksom på, at 30 pct. af den direkte støtte er betinget af, at landmændene overholder nogle specifikke miljøkrav. Hun kunne ikke garantere, at det ville blive indeholdt i den endelige aftale, men det regnede hun med.

Det er rigtigt, som Erling Bonnesen er inde på, at den konkrete udmøntning af landbrugsstøtten sker efterfølgende i sektorretsakter, som stats- og regeringscheferne ikke kommer til at diskutere torsdag-fredag. Fra dansk side støtter vi selvfølgelig en reel greening af landbrugspolitikken, men de enkelte lande skal have en vis fleksibilitet i gennemførelsen.

Den fungerende formand, Jens Joel, mente, Europaudvalget nok ville komme til at drøfte, hvordan pengene kan bruges bedre, med fagministre.

Merete Riisager spurgte, om Danmark har en strategi for at finde frem til en mekanisme, som kan vise, om pengene fra budgettet skaber en merværdi. Hun nævnte, at briterne og hollænderne er i gang med at rejse en diskussion om, hvad EU skal beskæftige sig med, herunder om der er emner, EU ikke skal beskæftige sig med. Hun spurgte, om statsministeren er parat til at gå ind i en sådan diskussion.

Pia Adelsteen forstod, at vi arbejdede sammen med Tyskland og Holland med hensyn til "better spending", men spurgte, hvordan man ser på det i andre lande, idet hun vidste, at man i nogle lande var glade for de penge, man modtog.

Nikolaj Villumsen henviste igen til, at den fremskrivning, man lavede i forbindelse med finansloven, viste, at udgifterne til EU ville komme til at stige med en halv milliard kroner pr. år, og bad derfor statsministeren bekræfte, at en rabat ikke hindrer, at Danmarks udgifter til EU kommer til at stige i de kommende år.

Statsministeren var enig med Merete Riisager og Pia Adelsteen i, at det er meget vigtigt, at de penge, vi bruger, skaber værdier. Men det var ikke en diskussion, hun vil tage op på det kommende topmøde. Det er en diskussion, der skal tages løbende og i de forskellige råd. Det mente hun, Europaudvalget skulle diskutere med de relevante ministre. Hun opfordrede til, at man også tog spørgsmålet op med europaparlamentarikerne.

Den måde, Merete Riisager ville prioritere på i Europapolitikken, er ikke den måde, regeringen vil tackle sagen på. Statsministeren var ikke helt klar over, hvilke kompetencer vi ifølge Liberal Alliance og Dansk Folkeparti skal tage tilbage fra EU, men det er jo en anden diskussion, som man ikke vil tage på mødet torsdag-fredag.

Statsministeren sagde til Nikolaj Villumsen, at vi har koncentreret vores krav om indtægtssiden, men det er klart, at udgiftssiden også har betydning for, hvad Danmark kommer til at betale. Da vi hverken kender indtægtssiden eller udgiftssiden, er det svært at svare på Nikolaj Villumsens spørgsmål.

Handelsaftaler

Pia Adelsteen syntes, det var rigtigt godt, at man koncentrerede sig om disse handelsaftaler.

Erling Bonnesen glædede sig over, at højniveaugruppen vil lægge op til, at der bliver startet forhandlinger om en frihandelsaftale mellem EU og USA. Han ville gerne vide noget om det forventede tidsforløb.

Statsministeren svarede Erling Bonnesen, at højniveaugruppen forventes at forelægge sin rapport snart, men hun turde ikke sig hvornår. Herefter kan der muligvis hurtigt indledes frihandelsforhandlinger: Det irske formandskab er meget optaget heraf, og Irland er meget velplaceret til at fremme sagen. Det er noget, den danske regering bakker varmt op om.

Mødet slut kl. 10.30.

Ref.: BE/its